

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

11.02.2020 nr 10-1/20/2

Algus kell 14.00, lõpp kell 16.05

Juhatas Urmas Kaarlep

Protokollis Sandra Selge

Võtsid osa Sven Kirsipuu, Kätlin Mandel, Mart Mägi, Maive Rute, Hede Sinisaar, Ott Velsberg

Puudusid Toomas Kevvai, Kristjan Küti, Allan Puur, Marko Udras

Kutsutud

Statistikaameti andmehalduse ekspert Veiko Berendsen

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Riigikantselei strateegiadirektori asetäitja Eili Lepik

Maaeluministeerium maaelupoliitika ja analüüsi osakonna bürojuhataja Joosep Lukk

Andmekaitse Inspeksiooni andmeturbeinspektor Kaspar Uusnurm

PÄEVAKORD:

1. Statistikanõukogu töökord
2. Statistikanõukogu 2019. aasta aruanne
3. Statistikanõukogu tööplaan 2020
4. Andmehalduse arengud ja tegevused 2020

1. Statistikanõukogu töökord

Mart Mägi tutvustas vabariigi valitsuse 13.01.2011 määrust nr 11, mis sätestab Statistikanõukogu töökorra.

Nõukogu liikmed osalevad nõukogu töös isiklikult, ning kinnitatakse nimeliselt vabariigi valitsuse korraldusega. Statistikanõukogu töökorra määruse § 2 (3) kohaselt on liige kohustatud hoiduma huvide konflikti tekkimise järgsest tegevusest nõukogu liikmena.

Rahvaloenduse prooviloenduse tulemuste ennetähtaegse jagamise puhul sõlmisime eelmise aasta novembris nõukogu liikmetega eraldi konfidentsiaalsuslepingu, kuigi töökord kohustab liiget nõukogu tegevuses konfidentsiaalsete andmetega kokku puutudes kasutama saadud teavet üksnes seoses nõukogu ülesannete täitmisega ning ära hoidma andmete ebaseadusliku levitamise.

Nõukogu koosolekud võivad toimuda ka elektrooniliselt, koosolekut juhatab esimees või tema poolt määratud nõukogu liige. Nõukogu esimees võib lisaks liikmetele kutsuda koosolekule ka teisi isikuid ning neile sõna anda.

Koosoleku kutse koos päevakorra ja materjalidega saadetakse hiljemalt kümme tööpäeva enne koosolekut.

Esimees tegi ettepaneku anda koosolekult puudumisest teada nädal enne koosolekut või erandjuhtumite puhul viivitamatult.

Arutelu

Esindades nõukogus oma asutust ning samas osaledes nõukogus isiklikult, kuidas hoiduda huvide konfliktist? Osaleda nõukogu töös ning korraga esindades asutust ning isiklikke huve tähendab olla sõltumatu oma otsustes.

Kas Eesti Panga esindajana peab alati kohal olema Maive Rute kui määratud esindaja või võib teda asendada ka Jaanus Kroon?

Seaduslikult pole lubatud liikmetel enda asemel teisi isikuid nõukogusse ennast esindama saata, samuti on hääletades korrektsem, et isikuliselt esindab asutust üks määratud inimene.

OTSUSTATI:

1.1 Võtta info teadmiseks.

1.2 Kinnitada Statistikanõukogu 2019. aasta aruanne.

2. Statistikanõukogu tööplaan 2020

Mart Mägi tutvustas Statistikanõukogu 2020. aasta tööplaani.

Ettepanek järgmise koosoleku päevakorda lisada statistika tarbijate tagasiside.

ja kasutajate tagasisidest ülevaade. Lisaks koosolekul arutada andmeesitajate probleemistikku.

Ettepanek aasta kolmanda koosoleku päevakorda lisada Statistikaameti töökorraldus, arengud, kompetentsid. Saada koosolekul ülevaade statistika tarbijate tagasisidet, fokuseerides klientidele ja arutada kuidas saada klienditeenindust paremaks.

Ettepanek kutsuda koosolekule oma kogemustest rääkima Statistikaameti klienti, et uurida isiklikku kontakti. Lisada päevakorda andmeesitajate tagasiside, halduskoormus ja andmehaldus. Samuti mobiilpositsioneerimine ja andmekaitse.

Esimees tegi ettepaneku hiljemalt 10 tööpäeva enne koosolekut edastada liikmetele tutvumiseks ja läbitöötamiseks materjalid ning koosolekul teha teemadest vaid lühike ülevaade ning panna rohkem rõhku arutlusele.

Ettepanek arutada ka Statistikaametit mõjutavate uute EL direktiivide nõudeid.

OTSUSTATI:

2.1 Võtta info teadmiseks.

2.2 Statistikaamet edastab liikmetele 2020. aasta tööplaani.

3. Statistikanõukogu 2019. aasta aruanne

Mart Mägi tutvustas Statistikanõukogu 2019. aasta aruannet. Üksikutes kohtades täpsustati sõnastust. Aruanne tuleb kinnitada enne märtsi lõppu ning esitada Rahandusministeeriumile.

OTSUSTATI:

3.1 Võtta info teadmiseks.

4. Andmehalduse arengud ja tegevused 2020

Statistikaametil on seoses andmetega 6 peamist väljakutset: andmete selgus ja lihtsus; õigeaegsus; kvaliteet; kaitse; kättesaadavus ja korduv korje. Võrreldes 2017. aastaga on paranenud peaaegu kõik murekohad, samale tasemele on jäänud vaid andmete kättesaadavuse probleem ning see on siiani keeruline ning erinevad infosüsteemid pole omavahel sidustatud. Andmehaldus Statistikaametis hõlmab endas kvaliteetse informatsiooni loomise aluste ja ühekordse andmekorje (once-only) rakendamist.

Riikliku statistika seaduse § 1 (2) märgib riikliku statistika eesmärgi järgnevalt: "Riikliku statistika eesmärk on kajastada ühiskonna olukorda ja muutusi ning varustada ühiskonda rahvastiku, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja keskkonna arengu seisukohalt olulise teabega, sealhulgas

arengukavade ja prognooside koostamiseks, erinevate poliitikate kujundamiseks, teadus- ja rakendusuuringute tegemiseks ning teadmuspõhiste otsuste langetamiseks.”

Statistikaametil on eesmärk olla Euroopa efektiivsem ja innovaatilisem usaldusväärse ning tarbijasõbraliku statistika tootja (andmeagentuur) aastaks 2022.

Veiko Berendsen tutvustas andmehalduse olukorda ja tulevikusuundi.

01.04.2019 jõustusid riikliku statistika seaduse ja avaliku teabe seaduse muudatused. Rahandusministeerium ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium soovisid, et andmehalduse regulatsioon oleks „Teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste“ määruses.

Asutused on hakanud palkama andmehaldureid või määrama valdkonna eest vastutajaid.

Arutelu

Andmehalduri nimetusega töötajaid on hakatud hiljuti palkama, kuid tööülesannete mõistes on senini tööle võetud näiteks analüütikuid, projektijuhte. Keskkonnaagentuuril on andmehalduse osakond olnud aastaid, eraldi andmehalduri töökohta pole olnud.

Vabariigi valitsuse 25.05.2017 määruse nr 88 „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ muutmise eelnõus on andmehalduse nõuded ja tingimused § 161 järgnevad:

(2) Asutuse ülesanded andmehalduse korraldamisel on:

(3) Asutus koostab andmekirjelduse, mis peab vastama järgmistele nõuetele

(4) Andmekirjelduse haldussüsteemi nõuded

(5) Andmekvaliteedi haldus peab vastama järgmistele nõuetele

(6) Andmekogu avaandmete avaldamine peab vastama järgmistele nõuetele

(7) Põhiandmete haldus peab vastama järgmistele nõuetele

(8) Andmete elukäiguhalduse nõuded

(9) Statistikaamet teostab haldusjärelvalvet käesoleva paragrahvi lõikes 4, 5 ja 6 nimetatud nõuete täitmise üle.

Tegevuskava täitmine

Eesti ja Uus-Meremaa on rahvusvaheliselt esimeste riikide seas, kellel on riiklikud andmehalduse kavad.

Eesti koos Kanada, Hollandi, Iirimaa, Itaalia ja Poolaga on koostanud UNECE-le kavandi statistikaametite uuest rollist „New Data Ecosystems“.

Eestis on sel aastal plaanis määruse rakendamine ja sellega seonduvalt põhiandmete ja *once-only* põhimõtte rakendamine.

Lua koostöövõrgustik asutuste andmehalduse eest vastutajatega ning teadusandmestikega tegelejad ministeeriumides kaardistavad uuringud.

Teadmusbaasi loomina, tuleb luua tõlked ja selge terminoloogia, juhendid ja koolitusmaterjalid.

Asutuse andmekataloog RIHAKE võiks olla asutustele sobivaks töövahendiks. Andmehalduritele on planeeritud keskne koolitus.

Andmeallikad muutuvad ning riigil peab olema neist ülevaade kirjelduse ja ulatuse mõttes. Riiklikult ei ole ülevaadet, mis andmed on olemas.

Andmeanalüüsi paremaks tegemiseks tuleb arendada andmehaldust.

OTSUSTATI:

4.1 Võtta info teadmiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

.....
Urmas Kaarlep

.....
Sandra Selge